

Voluntariatul

NOTIUNI DE BAZA

Notiuni de baza

- ▶ În România, cadrul legal în ceea ce privește voluntariatul este reglementat de Legea 74/2014, cu modificările și completările ulterioare
- ▶ În sensul legii, voluntariatul reprezintă participarea voluntarului, persoană fizică la activități de interes public desfășurate în interesul altor persoane sau al societății, organizate de către persoane juridice de drept public sau de drept privat, fără remunerație, individual sau în grup.
- ▶ Prin interes public se înțelege orice drept, libertate și interes legitim al cetățeanului recunoscut de constituție, de legislația națională sau de legislația internațională recunoscută prin încheierea tratatelor internaționale.

Notiuni de baza

- ▶ În acest sens, informațiile de interes public sunt orice informații care privesc activitățile sau sunt rezultatul activităților unei autorități sau instituții publice.
- ▶ Acțiunile de voluntariat sunt numai acele acțiuni desfășurate în cadrul unei organizații denumite de către legiuitor **organizație gazdă**. Organizația gazdă este persoana juridică sau de drept privat, **fără scop lucrativ**, care organizează și administrează activitățile de voluntariat.
- ▶ O organizație fără scop lucrativ este o organizație care nu urmărește din desfășurarea activității beneficii economice. Ele sunt denumite în general organizații non profit și pot fi în principal **asociații** sau **fundatii**.

Notiuni de baza

- ▶ Organizațiile pot fi locale, regionale, naționale sau internaționale.
- ▶ O **organizație locală** se ocupă în principal de susținerea comunității locale, întărirea spiritului local – comunitar și activități de ajutorare (caritate).
- ▶ În derularea activității de voluntariat organizația gazdă încheie cu voluntarul un **contract de voluntariat**.
- ▶ Contractul de voluntariat este o **convenție** încheiată între două părți, între voluntar și organizația gazdă, în temeiul căreia prima se obligă să desfășoare o activitate în interes public, fără a fi remunerate, iar cea de a doua se obligă să ofere o activitate adecvată solicitării sau pregătirii voluntarului

Notiuni de baza

- ▶ În legea 74/2014, cu modificările și completările ulterioare sunt enumerate activitățile de interes public în care se pot implica volunarii:
- ▶ **arta și cultura**
- ▶ **sportul și recreerea**
- ▶ **educația și cercetarea**
- ▶ **protecția mediului**
- ▶ **sănătatea**

Notiuni de baza

- ▶ **asistența socială**
- ▶ **religia**
- ▶ **activismul civic**
- ▶ **drepturile omului**
- ▶ **ajutorul umanitar și/sau filantropic**
- ▶ **dezvoltarea comunitară**
- ▶ **dezvolarea socială**

Notiuni de baza

- ▶ **Exercitiul 1: Identificati posibile acțiuni de interes public care privesc comunitatea și modul concret în care s-ar putea implica membrii comunității**

Notiuni de baza

- ▶ Contractul de voluntariat este o **convenție** încheiată între două părți, între voluntar și organizația gazdă, în temeiul căreia prima se obligă să desfășoare o activitate în interes public, fără a fi remunerate, iar cea de a doua se obligă să ofere o activitate adecvată solicitării sau pregătirii voluntarului.
- ▶ **Exercitiul 2: Identifica actiuni de voluntariat adecvate prin care te poti implica la nivelul comunitatii**

Notiuni de baza

- ▶ **Voluntar** poate fi orice persoană fizică fără deosebire de rasă, origine etnică, religie, sex, opinie politică etc care a dobândit capacitate de muncă în sensul legii și desfășurarea activității voluntare.
- ▶ În România **varsta minima** de la care o persoană poate deveni voluntar prin încheierea unui contract de voluntariat este de **15 ani**.

Notiuni de baza

- ▶ **Beneficiarul** acțiunilor de voluntariat este acea persoană în folosul căruia se desfășoară activitatea de voluntariat.
- ▶ **Atenție:** aceasta nu poate fi soțul, soția, copiii sau persoana juridical în folosul căreia se desfășoară activitatea de voluntariat.

Notiuni de baza

- ▶ Activitatea de voluntariat are la bază câteva principii:
- ▶ participarea ca voluntar în cadrul unor activități de interes public fără a fi remunerate și bazate pe consimțământul liber al voluntarului
- ▶ implicarea activă a voluntarului în viața comunității
- ▶ desfășurarea activității voluntarului cu excluderea remunerației din partea beneficiarului
- ▶ participarea persoanelor la activități de voluntariat pe baza egalității de șanse și tratament, fără discriminări
- ▶ activitatea de voluntariat nu substituie munca plătită
- ▶ caracterul de interes public al activității de voluntariat

Notiuni de baza

- ▶ **egalitatea de șanse și tratament**, presupune asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități sau orientare sexuală;
- ▶ Prin **discriminare** se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

Notiuni de baza

- ▶ Garantul respectării și aplicării principiului nediscriminării în România este Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (<http://www.cncd.org.ro>).
- ▶ **În România, în principal, discriminarea este determinate de etnie, sex, orientare sexuală, infectare HIV, handicap, apartenența la o categorie defavorizată.**

Diferențe conceptuale între rasă și etnie

- ▶ conceptual de rasă, așa cum este utilizat în prezent, este relativ nou în istoria omenirii, civilizația antică, greacă sau romană, numeau într-un singur fel străinii, barbari
- ▶ Până târziu diferențele de rase nu au contat din punct de vedere social.
- ▶ Conceptul de rasă așa cum îl știm noi a apărut odată cu avântul științelor, în primul rând al cercetărilor din biologie, în ceea ce privește rasa umană principala clasificare cuprinde trei tipuri: rasa cauzaziană (albii), rasa mongolă (asiaticii) și rasa negroidă (africanii)

Diferente conceptuale între rasa și etnie

- ▶ Cu toate că această clasificare este propusă de știință trebuie spus că cel mai mult în sensul utilizării ei primează conceptual social
- ▶ Deși există câteva diferențe observabile : culoarea pielii, părul, conformația feței etc cele mai multe aspect, și cele mai importante, ne aseamănă. Altfel spus aceste cuvinte-concept capătă sens numai când le utilizăm din punct de vedere social și au rolul de a manipula conștiința publică.
- ▶ **Culoarea pielii este cel mai sensibil criteriu social.**
- ▶ Etnia se referă la grupuri de oameni care au origine comună, aceeași limbă, istorie, tradiții etc.
- ▶ Diferența dintre rasă și etnie e dată de criteriul utilizat, atunci când vorbim de rasă se utilizează criteriul biologic, atunci când vorbim de etnie utilizăm criteriul cultural. (<http://www.rasfoiesc.com/educatie/psihologie/sociologie/Rasa-si-etnie-Raportul-dintre-41.php>)

Notiuni de baza

- ▶ **Rețineți:** Ziua internațională a voluntariatului este pe 5 Decembrie.
- ▶ **Important:** Activitatea de voluntariat este considerată experiență profesională și/sau de specialitate, în funcție de tipul activității, dacă aceasta este derulată în domeniul studiilor absolvite
- ▶ Tocmai pentru că se recunoaște importanța rolului voluntariatului în societatea actuală prin Legea nr. 78/2014 - reglementarea activității de voluntariat în România, statul român **recunoaște valoarea socială a activităților de voluntariat ca expresie a cetățeniei active**, a solidarității și responsabilității sociale, precum și **valoarea profesională** ca expresie a dezvoltării personale, profesionale, interculturale și lingvistice a persoanelor care desfășoară aceste activități

Notiuni de baza

- ▶ Autoritățile administrației publice locale susțin **voluntariatul ca metodă recunoscută prin care cetățenii pot participa activ la activități de voluntariat în comunitățile lor**, metoda ce le permite acestora să abordeze probleme legate de acțiuni umanitare, mediu înconjurător, probleme sociale și altele asemenea.
- ▶ **Autoritățile administrației publice locale se întâlnesc anual cu reprezentanții legali ai organizației-gazdă**, pe raza unităților administrativ-teritoriale pe care le conduc, în vederea organizării unei cooperări efective în activitățile de interes public desfășurate de către voluntari, precum și în vederea promovării, la nivel local, a acestor activități, a rezultatelor și impactului social survenit.
- ▶ - Autoritățile administrației publice locale promovează și susțin organizarea de evenimente cu ocazia **Zilei Internaționale a Voluntariatului**, în data de 5 decembrie a fiecărui an.

Notiuni de baza

- ▶ Din acest punct de vedere, al **eficienței acțiunii sociale** Uniunea Europeană, prin organismele ei, sprijină asocierea cetățenilor în cadrul organizațiilor neguvernamentale cât și participarea ca voluntar în cadrul diverselor acțiuni întreprinse de aceste organizații.
- ▶ Trebuie înțeles că prin voluntariat se încurajează **asocierea** persoanelor pentru a desfășura activități de interes public. Se încurajează **acțiunile colective** în detrimentul individualismului și de asemenea se urmăresc scopuri care depășesc **sfera individului**

Organizațiile neguvernamentale

- ▶ Necesitatea organizațiilor de voluntari rezidă din faptul că de multe ori activitățile de voluntariat presupun abilități complexe de organizare, analiză sau acțiune ceea ce le face uneori imposibil de realizat individual . Tocmai de aceea au fost create mecanisme sociale care să vină în sprijinul unor astfel de acțiuni, mecanisme cunoscute în spațiul public sub denumirea prescurtată de ONG-uri.

Organizatiile neguvernamentale

- ▶ ONG-urile sunt structuri ale vieții sociale la fel ca partidele politice, instituțiile statului, rețelele sociale, partenerii sociali (sindicate și patronate) etc.
- ▶ Principala caracteristică a acestora este aceea că lucrează independent de guvern și deci exprimă opinia societății sau a unor părți din societate neimplicate în actul de guvernare deși pot beneficia în derularea activităților lor și de fondurile guvernamentale.
- ▶ Din punct de vedere al evoluției istorice, societatea a fost de la început împărțită în două mari categorii statul și societatea civilă. În acest sens există sfera publică și sfera privată.
- ▶ În ceea ce privește sfera privată, cu timpul a mai apărut necesitatea unei noi distincții între zona privată orientate spre profit (sectorul economic) și zona privată orientate spre acțiuni care nu aduc profit, adică sectorul non – profit, sau sectorul societății civile

Organizatiile neguvernamentale

- ▶ **Social Origins of Civil Society** identifică șapte criterii care definesc sectorul nonprofit:
- ▶ **instituționalizarea**
- ▶ **separarea de stat**
- ▶ **non-distributia profitului**
- ▶ **autonomia**
- ▶ **voluntariatul**
- ▶ **nemisionarismul religios**
- ▶ **apolitismul**

Organizațiile necuvernamentale

- ▶ În România conform legii există **trei tipuri de organizații nonprofit**, diferențiate în funcție de **numărul de membrii, de existența patrimoniului și de structura organizatorică**:
- ▶ asociația
- ▶ fundația
- ▶ federațiile

Organizațiile neguvernamentale

- ▶ Pe lângă acestea, în România mai sunt reglementate și alte structuri asociative, numite **ong-uri atipice**:
- ▶ cooperativele
- ▶ casele de ajutor reciproc
- ▶ organizații patronale
- ▶ sindicate
- ▶ Societatea Națională de Cruce Roșie
- ▶ Cluburi sportive
- ▶ Fundații de tineret
- ▶ Camerele de Industrie și Comerț ale României și cele teritoriale